

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
อักษรย่อคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาที่ใช้ในวิทยานิพนธ์	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	13
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
1.5 ขอบเขตและวิธีการวิจัย	13
1.6 สถานที่ดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูล	15
1.7 นิยามศัพท์	16
บทที่ 2 วิกฤตของศาสนทายาทจากการลดลงของพระภิกษุและสามเณร	17
2.1 พระภิกษุและสามเณร	22
2.1.1 ความหมายของพระภิกษุ	22
2.1.2 ความหมายของสามเณร	23
2.1.3 ความหมายของคำว่าพระภิกษุและสามเณร ทางภาคเหนือ	23
2.1.4 บทบาทของพระภิกษุและสามเณร	25
2.2 การบวช	27
2.2.1 ความหมายของการบวช	27
2.2.2 ความเป็นมาของการบวช	28
2.2.3 ความสำคัญของการบวช	30
2.2.4 ค่านิยมของการบวช	30
2.3 การปกครองคณะสงฆ์	35
2.3.1 การปกครองคณะสงฆ์ไทย	37

2.3.2 การปกครองคณะสงฆ์เชียงใหม่สมัยปกครองโดยอาณาจักรล้านนา	41
2.3.3 การปกครองคณะสงฆ์เชียงใหม่ปัจจุบัน	44
2.4 การศึกษาสงฆ์ไทย	45
2.4.1 การศึกษาสำหรับพระภิกษุและสามเณรไทย	45
2.4.2 การศึกษาสำหรับพระภิกษุและสามเณรเชียงใหม่ในอดีต	46
2.4.3 การจัดการศึกษาสำหรับพระภิกษุและสามเณรในเชียงใหม่สมัยปกครองภายใต้กรุงรัตนโกสินทร์	49
2.4.4 การจัดการศึกษาสำหรับพระภิกษุและสามเณรในเชียงใหม่ปัจจุบัน	51
2.5 การลดลงของพระภิกษุสามเณรในจังหวัดเชียงใหม่	58
บทที่ 3 กรอบคิดและวิธีดำเนินการวิจัย	61
3.1 ขอบเขตของการวิจัย	61
3.2 วิธีการดำเนินการวิจัย	64
บทที่ 4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.1 ผลการศึกษา	66
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	89
4.3 สรุป	116
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	117
5.1 สรุปผล	117
5.2 อภิปรายผล	120
5.2 ข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานและผู้ให้สัมภาษณ์	133
ภาคผนวก ข ประเด็นสัมภาษณ์	135
ภาคผนวก ค รายนามผู้ให้สัมภาษณ์	136
ประวัติผู้เขียน	143

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	สถิติจำนวนของสามเณรในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2544 – 2548	3
2	สถิติจำนวนสามเณรที่เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม (แผนกสามัญ) ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ช่วงเวลา 2542 – 2546	3
3	สถิติจำนวนพระภิกษุและสามเณรที่เข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษาใน สถาบันการศึกษาสงฆ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ช่วงเวลา 2544 – 2547	3
4	การจัดการศึกษาสำหรับพระภิกษุและสามเณร: อดีต	49
5	การจัดการศึกษาสำหรับพระภิกษุและสามเณรล้านนา : ปัจจุบัน	51
6	เปรียบเทียบรูปแบบการศึกษาพระปริยัติธรรม (นักธรรม – บาลี)	52
7	เปรียบเทียบหลักสูตรการสอนพระปริยัติธรรม (บาลี)	53
8	หลักสูตรการสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	54
9	แสดงรายชื่อโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 5	55
10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มประชากรตัวอย่าง	64
11	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามประเภทงานวิจัย	66
12	จำนวนพระภิกษุและสามเณรในวัดหรือสำนักเรียนปัจจุบันที่ลดลง เพิ่มขึ้น คงที่	67
13	สาเหตุและปัญหาที่ทำให้จำนวนพระภิกษุและสามเณรเข้ามาบวชในวัดและสำนัก เรียนความคิดเห็นลดลง	68
14	สาเหตุและปัญหาที่ทำให้จำนวนพระภิกษุและสามเณรเข้ามาบวชในวัดและสำนัก เรียนความคิดเห็นเพิ่มขึ้น	69
15	สาเหตุและปัญหาที่ทำให้จำนวนพระภิกษุและสามเณรเข้ามาบวชในวัดและสำนัก เรียนความคิดเห็นคงที่	70
16	ผลกระทบจากสาเหตุและปัญหาของจำนวนพระภิกษุและสามเณรที่เข้ามาบวชใน วัดหรือสำนักเรียนของสงฆ์ลดลง	71
17	ผลกระทบจากสาเหตุและปัญหาของจำนวนพระภิกษุและสามเณรที่เข้ามาบวชใน วัดหรือสำนักเรียนของสงฆ์เพิ่มขึ้น	72
18	ผลกระทบจากสาเหตุและปัญหาของจำนวนพระภิกษุและสามเณรที่เข้ามาบวชใน วัดหรือสำนักเรียนของสงฆ์คงที่	73
19	จำนวนผู้สนใจบวชของชุมชนในวัดหรือสำนักเรียนปัจจุบันที่ลดลง เพิ่มขึ้น คงที่	74

20	สาเหตุและปัญหาที่ทำให้จำนวนของผู้สนใจบวช และต้องการสืบทอดความเป็น ศาสนาทายาทในทางพระพุทธศาสนาของพระภิกษุและสามเณรลดลง	75
21	ผลกระทบจากสาเหตุและปัญหาที่ทำให้จำนวนผู้สนใจบวชในชุมชนและสำนัก เรียนลดลง	76
22	จำนวนผู้เข้าวัดและอุปถัมภ์วัดหรือสำนักเรียนปัจจุบันที่ลดลง เพิ่มขึ้น คงที่	77
23	สาเหตุและปัญหาที่ทำให้ศรัทธาประชาชนเข้าวัดหรืออุปถัมภ์วัดหรือการศึกษาของ สำนักเรียนของสงฆ์ลดลง	78
24	สาเหตุและปัญหาที่ทำให้ศรัทธาประชาชนเข้าวัดหรืออุปถัมภ์วัดหรือการศึกษาของ สำนักเรียนของสงฆ์เพิ่มขึ้น	79
25	สาเหตุและปัญหาที่ทำให้ศรัทธาประชาชนเข้าวัดหรืออุปถัมภ์วัดหรือการศึกษาของ สำนักเรียนของสงฆ์คงที่	81
26	ผลกระทบจากสาเหตุและปัญหาที่ทำให้จำนวนของศรัทธาประชาชนเข้าวัดเพื่อ อุปถัมภ์วัดและสำนักเรียนลดลง	82
27	ผลกระทบจากสาเหตุและปัญหาที่ทำให้จำนวนของศรัทธาประชาชนเข้าวัดเพื่อ อุปถัมภ์วัดและสำนักเรียนคงที่	83
28	ผลกระทบจากสาเหตุและปัญหาที่ทำให้จำนวนของศรัทธาประชาชนเข้าวัดเพื่อ อุปถัมภ์วัดและสำนักเรียนคงที่	84
29	สรุปข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับวิกฤตศาสนาทายาทจากการลดลงของ พระภิกษุและสามเณร	86
30	สรุปข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข หากไม่มี (พระภิกษุและสามเณร) ศาสน ทายาทในทางพระพุทธศาสนา	87